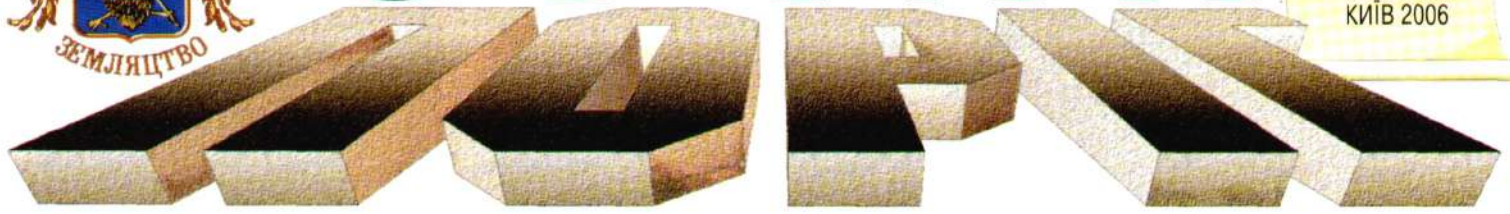

РІД НАШ КРАСИЙ, РІД ПРЕКРАСИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ВИДАННЯ 2002
ЛИПЕНЬ
Число 7 (55)
КИЇВ 2006

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА "ЧЕРНІГІВСЬКЕ ЗЕМЛЯЦТВО"

Шрифти до портрета

БЕРЕГІННЯ СІВЕРСЬКОГО КРАЮ

Сосницька земля дала світові чимало видатних людей. Одні прославилися в науці, інші в мистецтві чи громадській роботі. Та багато постатей уже стали знаковими віхами нашої історії. І в цьому природою продовжує дивувати сучасників феноменами. І в цьому плані наша Раїса В'ячеславівна П'ятницька (Жидок) гідна всякого подиву. І не тому лише, що нещодавно переступила столітній ювілей, а й тому, що вік свій наповнила безліччю добрих справ: можна сто літ проспати в затінку чужих клопотів, а можна весь час осявати своєю душею людей.

...І ось ми тісним земляцким — і широким родичівським — колом знову зібралася за ювілейним столом. Як і п'ять років тому, коли Раїса В'ячеславівна відзначала свій черговий ювілей. Щоправда, цього разу (як згадують земляки на чолі з Борисом Іваненком, тоді вона і перетанцювала всіх, і добру чарку випила, і навіть покурила в тісному колі дітей та онуків) вона виглядала спокійнішою, ніби подивлялася на всіх нас із столітньої вершини, ніби прищипувалася до кожного, але все одно була сповнена оптимізмом, вірою в те, що життя вічне, бо відтворене й продовжене в нових поколіннях. І навіть на думку не спало до посвячення у деталі її життя, скільки ж то довелося пережити цій мудрій веселій жінці на довгому віку, які холодні вітри остуджували її тендітну і водночас мужню душу. Адаже — навіть не віритися! — позаду залишилися перша революція і Перша світова війна, друге революційне потрясіння й кривава громадянська війна, затиш голодомору і фашистська навала. Який характер треба мати, щоб не зламатися, встояти і в підсумку перемогти соціальні злигодні, а ще й наповнити родовід свій красивими й талановитими нащадками.

А все починалося в селі Хлоп'янки на Сосниччині, у знакомій родині інтелігентів од землі. Саме мати Наталія Михайлівна, сільська вчителька, та батько, авторитетний священник В'ячеслав Іванович, заклали першооснови її гуманізму, бажання служити людям. Першою особистою трагедією молодої вчительки стала кривава розправа над батьком — сталося це в 1937 році, розпрямлятому році піку сталінських репресій. Куля ката обірвала життя тому, хто все життя вів селян до Бога, сіючи серед них зерна мудрості й християнської доброчинності.

Раїса В'ячеславівна встигла стати на власні ноги, а ще мала щасливу долю не повторити батькову трагедію. Закінчила віншу початкову школу в сусідньому селі Жукля (до речі, навіть у ювілейний свій день вона з гордістю згадувала, що ту ж школу набагато пізніше заклав наш знаний земляк генерал Василь Устименко).

Були то маревні двадцять роки, коли вона вирішила піти маминим шляхом — сіяти серед сільських дітей "добре, розумне, вічне". Спершу вчительська семінарія, згодом Чернівський педінститут. А паралельно викладання біології та хімії в школах Олшівки, Чемера, Підлісного, Топчіївки. Викладала й українську мову з літературою, бо вчителів на селі було обмаль, і звучали з її вуст вірші Тараса Шевченка, Леоніда Гайзова, Павла Тичини.

РАЇСИ В'ЯЧЕСЛАВІВНИ НАШОЇ ЗЕМЛЯЦЬКІЙ МАТЕРІ — НА СТОЛІТТЯ

*Душа у високості проситьсь,
А серце тягне до віршів.
Моя матуся родом з Сосниці,
Ви теж із Сосницьких країв.
В одні часи дев'ятом стоїстою
Явилися на білий світ.
Привітаннями, квітками, постанами
Устелем Вашу сотню літ.
На жаль, не стало мамі рідної,
До віку мить не дожила.
Усім — усім на Вас подібною,
Немов сестрицею була.
А Ви, Раїсо В'ячеславівно,
Взяли жадану висоту.
Земний уклін і добра слава Вам!
За Вас, воїстину святу!
Сирітська доля і учительська —
Це доля наших матерів.
Кровно народні просвітительки,
Ваш дух, як свічки, горів.
Сім'я і школа. Вічні зошити.
Так — від зорі і до зорі,
І тяжко, і красиво прожито
В отій немислимій порі.
Ви поціновані державою
За мудрість вчительську. За клас.
Два вищих ордени зі славою
Й медалі Матері за нас.
... Десь над Десною липень прямиком,
Лісами Убідь струменить.
Хвала і честь дочці Хлоп'яників
За головний урок століть!*

Борис ІВАНЕНКО

> 5

Із земляцких орбін

В ОБІЙМАХ ПОДІЛЛЯ

Цього разу лідери земляцтва опинилися на гостинній Подільській землі...

> 2

У ЛЮБИ СВЯТКУЮТЬ СВІТІ ЮВІЛЕЇ:

П'ЯТНИЦЬКА-ЖИДОК Раїса В'ячеславівна — 100-ліття. Народилася 2 липня 1906 року в селі Хлоп'янки Сосницького району. Першу освіту здобула у вищій початковій школі села Жукуля, згодом закінчила Чернівецьку вчительську семінарію та Чернівецький педагогічний інститут. Працювала вчителькою в Олишівці, Чермері, Підлісному, Топчишівці. Виродовж 12 років вчителювала у Київській школі № 41. Заслужений вчитель України.

У роки війни під час евакуації на Саратовській землі була і вчителькою, і завучем, і директором школи. Учасник Великої Вітчизняної війни.

З усіх нагород, серед яких орден Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", "Медаль материнства" I та II ступенів, найбільше поцінує нагороду товариства "Чернівецьке земляцтво".

СЕРГІЙЧИК Віра Василівна — 85-ліття. Народилася 18 липня 1921 року в місті Фурманов Івановської області (Російська Федерація). Закінчила Ярославський державний педагогічний інститут ім. К. Д. Ушинського. Працювала вчителькою середньої школи та на інших посадах у м. Ярославлі. З 1944 по 1983 рр., до виходу на пенсію, вчителювала у середніх школах № 1 та № 2 м. Новгород-Сіверського. Була депутатом міської ради. З 1983 р. проживала у м. Чернівці, а з 1991 р. — у м. Києві. Працювала екскурсоводом. Відмінник народної освіти України. Учасниця Великої Вітчизняної війни.

ЛЕОНЕНКО Віталій Олександрович — 70-ліття. Народився 10 липня 1936 року в с.мт Мильов Чернівецького району. Закінчив Дніпропетровський державний медичний інститут. Працював лікарем-терапевтом на Дніпропетровщині у П'ятихатському та Верхньодніпровському районах. Навчався в клінічній ординатурі, захистив дисертацію. Працював за фахом у Російській Федерації та на Київщині у м. Прип'яті. Нині — на пенсії.

Кандидат медичних наук. Відмінник охорони здоров'я України.

ЛЕМЕЩЕНКО Григорій Петрович — 70-ліття. Народився 25 липня 1936 року в селі Хороше Озеро Борзнянського району. Закінчив Українську сільськогосподарську академію, за фахом ветеринарний лікар. Трудову діяльність розпочав завідувачем ветеринарної дільниці. З 1960 р. — головний ветлікар обласної дослідної станції, епізоотолог міжрайонної ветлабораторії. З 1964 р. працював у інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К.Заболотного НАН України старшим інженером-дослідником, молодшим науковим співробітником, науковим співробітником. З 1994 р. обіймає посаду провідного наукового співробітника Державного науково-контрольного інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів Міністерства аграрної політики України.

Кандидат біологічних наук. Оpubлікував понад 60 наукових праць з проблем мікробіології, мікротоксикології та біотехнології. Член товариства мікробіологів України.

ХОДЬКОВА (КРУПЕНКО) Галина Григорівна — 70-ліття. Народилася 25 липня 1936 року в селі Нова Басань Бобриницького району. Нині — на пенсії.

ШЕСТАК Володимир Микитович — 70-ліття. Народився 26 липня 1936 року в селі Матвіївка Сосницького району. Працював у шахті м. Дутутіно, будувальніні тресту Київськбуд-5 викоробом, старшим викоробом. З 1976 по 1998 р. обіймав посаду заступника начальника відділу капітального будівництва Київського заводу штучних швір "Вулкан", з 1999 р. — голова житлово-будівельного кооперативу Київськбуд-5. З 2000 р. — на пенсії.

ПАВКО Анатолій Іванович — 65-річчя. Народився 9 липня 1941 року в Ніжині. Працює в Українській академії зовнішньої торгівлі.

СКОП Віктор Панаасович — 65-річчя. Народився 10 липня 1941 року в Чернівці. Закінчив Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка, за фахом економіст. Працював на будівництві Чернівецької ТЕЦ, співарем на Чернівецькому комбінаті "Хімволокно" та камвольно-суконному комбінаті. Виродовж 1971 — 1980 рр. працював інженером, начальником дільниці, заступником начальника будівельно-монтажного управління "Союзмонтажлеман" (м. Київ), начальником цеху, відділу, заступником директора ВО та ВАТ "Пекс-Темп". З 2000 р. — директор ТОВ "Заграва".

ЯСКІВЕЦЬ Іван Іванович — 65-річчя. Народився 11 липня 1941 року в селі Кобижча Бобриницького району. Завідуючий лабораторією моделювання агропроесів інституту біоагрокології.

БАКЛАЖКО Віктор Михайлович — 65-річчя. Народився 18 липня 1941 року в селі Миколаївка Менського району. Закінчив Київський інженерно-будівельний інститут, за фахом інженер-будівельник. Працював на мебелній фабриці м. Чернігова, м. Києва (майстер, начальник цеху), з 1968 р. — в Головкинськбуді, Київському міському партії, ЦК Компартії України, потім обіймав посади заступника директора, директора виробничо-комерційної фірми, директора проектного інституту "НДІ Проектконструкція", завідувача відділу райдержадміністрації Харківського району м. Києва. У 1997 — 2001 рр. працював в управлінні справами Рахункової палати України. З липня 2001 р. — заступник директора виробничо-комерційної фірми "ЛВІВС".

Нагороджений грамотою Верховної Ради України.

ГРИГОР'ЄВА Любов Федорівна — 60-річчя. Народилася 15 липня 1946 року в Ічпії. Художник міської дитячої бібліотеки ім. Т.Г.Шевченка.

КОНОПЛЯНИК Іван Васильович — 55-річчя. Народився 6 липня 1951 року в селі Нова Басань Бобриницького району. Головний бухгалтер. Старший лейтенант запасу.

ВЕРНА Тамара Іванівна — 55-річчя. Народилася 8 липня 1951 року в селі Макіївка Носівського району. Начальник відділу ДП "Завод генератор".

КОЗИРЕНКО Людмила Миколаївна — 55-річчя. Народилася 8 липня 1951 року в Носівці, проживала і навчалася в Щорсі. Завідуюча гінекологічним відділенням пологового будинку № 2.

ОЛЕШКО Леонід Якович — 55-річчя. Народився 14 липня 1951 року в селі Кобижча Бобриницького району. Працює директором Товариства "Агросервіс-ДК".

ПОЧТОВИЙ Віталій Семенович — 55-річчя. Народився 19 липня 1951 року в селі Грем'яч Новгород-Сіверського району. Голова Київського міського комітету профспілки працівників держустанов.

ЖЕЛЕЗНЯКОВА Тамара Михайлівна — 55-річчя. Народилася 28 липня 1951 року в с.мт Любеч Ріпкинського району. Робітниця.

ДЕМЧЕНКО Надія Костянтинівна — 50-річчя. Народилася 1 липня 1956 року у місті Борзна. Нині — домогосподарка. За професією бухгалтер.

ДРАЛО Олександр Петрович — 50-річчя. Народився 13 липня 1956 року в місті Бахмач. Голова кредитної спілки військовослужбовців. Президент консорціуму "Козак".

ГУНЧЕНКО Людмила Валентинівна — 50-річчя. Народилася 21 липня 1956 року в місті Бахмач. Працює лікарем в шіро-веноерологічному диспансері.

КОВАЛЬ Ємілія Вікторівна — 50-річчя. Народилася 29 липня 1956 року в селі Перелюб Корюківського району. Закінчила Київський автодорожній інститут. Працює інженером-технологом ОАО "Автотранспортник".

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернівецьке земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім невичерпного здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, нестомного добротворства в ім'я рідної землі.

ВСТРАЄМО!

Сердечно здоровимо наших славних земляків з високими відзнаками: Петра Кононенка — з орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня;

Миколу Волощука — із званням заслуженого будівельника України;

Степана Скидана — із званням Заслуженого журналіста України.

В ОБІЙМАХ ПОДІЛЛЯ

Ознайомчі поїздки по регіонах України були започатковані п'ять років тому саме тоді, коли роль координатора в Раді земляцтва виконувало наше Чернівецьке об'єднання. Щороку раз у раз було відряджені, і керівну роль узяло на себе земляцтво Хмельниччини, яке ближчим часом передасть гетьманську булаву одеситам. Поїздка відбулася децю завідно, оскільки не завершилося формування керівництва в області.

Але тим не менше нині нам просто повелось на зустрічі з новими ініціативними керівниками та простими людьми Подільського краю. Ми пройшли кілька районів, розпочали візит із зустрічі з кількома заступниками голови облдержадміністрації, які ознайомили нас із багатющою історією свого краю, з етатом нинішніх справ. Далі були відвідини Кам'яниці Подільського з його неповторною фортецею, цікава зустріч із міським головою, якого люди обрали вже вчетверте, що свідчить про його високий авторитет.

Під дерев'яною стіною Кам'янець-Подільської фортеці.

А Старий Костянтинів, що має всього тридцять шість тисяч мешканців, привіз нас своєю архітектурною новизною. Як відомо, це містечко було в недавні часи насичене військовиками. Після виведення армійських з'єднань із Німеччини постало питання облаштування офісирів житлом, і саме в цьому райцентрі болгарки збудували за німецькі гроші цілий житловий комплекс, який не може не тішити око. Обраний вдруге мер розповів нам про перспективи розвитку міста.

А ще перед нами виступали місцеві митці із чарівними подільськими піснями й танцями, що засвідчили високий духовний рівень нинішніх людей, котрі не втрачають оптимізму навіть у найтяжчі хвилини життя.

Хочеться підкреслити одну особливість цієї поїздки, яка тільки зблизила нашу представницьку делегацію — а мандували керівники, заступники керівників двадцяти земляцтв — з простими людьми: наше ознайомлення з областю розпочалося з прямого тривалого ефіру на телебаченні. Кожен із нас мав можливість виступити з коротким словом. І коли згодом ми їздили по області, то люди нас упізнавали і зав'язували цікаві розмови.

Відзначу, що прийомні скрізь були на найвищому рівні. Люди думають, що земляцтва можуть багато допомогти регіонам. Справді, це так. Але ми не можемо піднімати державні органи, які мають для цього всі можливості. Та кожна громадська організація здатна порушити ту чи іншу проблему. І в цьому наша сила.

Віктор ТКАЧЕНКО

Все колись починається з малого, на перший погляд непомітного. Але все має свої першопричини, опираючись на імена небуденних людей, які уособлюють собою дух нації.

ПІД ДЗВІН БАНДУРНИЙ

Фоторепортаж

знав, що буквально через короткий час більшість із них загине від рук сталінських катів, уяде від куль, догорить у охололеному полум'язь сараї над пляхами відступу нашої армії. Для того режиму сліди були теж страшними ворогами, бо були озброєні пісню.

А ще я з гордістю гадував сімдесяті роки минулого століття, коли почалася чергова хвиля відродження національної пам'яті, і я теж за службовим становищем та й за покликом душі — прилучився до відродження кобзарського свята саме в рідних Сокиринцях. Хорове товариство України очолював тоді Народний артист Сергій Козак, а хто пам'ятає його, той завжди гадає з особливою пильністю його нестримну енергію, котра долає всі мурі перешкоди. Усі наші сподівання перевершили дійсність — дес'ятки кобзарів з'їхалися з усієї Укра-

сто не має аналогів у світі, а тому має стати візитною картою вільної держави.

Нинішнє літо подарувало нам і'ята Весукаїнське кобзарське свято, і ми вирушили під його високе крило, переповнені сподіваннями на диво. Авторство переповнений, довкола стоїть тепле погідне літо, за вікнами проливають до болю рідні місця. Здається, ще трохи від'їдемо від Броварів, і Дмитро Волох, невтомний співець та дотепник, заведе якоюсь рідною, невинторною, Микола Санченко, автор ряду оригінальних досліджень про Сокиринці і Вересаю, окропить нас щіткими спогадами. А Микола Халимоленко, серйозний видавець, розповість про тасмичні життя бджіл чи рослини, не читачам численних журналів розповідь, а нам, настроєним на хвилю спогядання рідного краю, від якого відірвалися фізично, але який ніколи не зраджував в душі.

З ЯКИМ душевним Агретом Іхали в рідне село відомий учений та краслявець Микола Тудель, для якого рідне село залишилося скоріше блакитним

гні перебували три лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка Микола Шудра, залюблений у наш край полтавець, Анастолій Погрібний та Василь Печена. Сорак дна роки не був Анастолій Григорович у селі, де свого часу навчався в школі, так склалося життя, і це для нього було як вертання в дитинство, як спокута перед тими, хто вже встип і поспити...

А В СОКИРИНЦЯХ ледюддя. Місцеві жителі й прилучани, срібниці й оскриші, гості з Чернігова на чолі з заступником голови облдержадміністрації Володимиром Гащурою. Гро почалося народне дійство. І були виступи поважних гостей, покладання квітів до пам'ятника Остапові Вересаю, до яких прилучалася й корзина від столичного земляцтва. А Заслужений артист України Василь Печена разом із сином привітали земляків піснями та срібними переливами струн. А коли виступила могутня Національна капела бандуристів України, то здалося, що сам великий кобзар Вересаю ожив у слові і пісні.

Що дух кобзарський не вмирає на Чернігівщині, під-

внилася в сценарій свята презентація книги В. Печени та М. Шудри "В рокопачі, риданні бандур".

А ще ж юряться люд довкола виставок рукоділля й гончарів, різьбярів по дереву чи й ковалів. А ще в високе чисте небо піднімалися такі смачні димки від іміровіюваних шників, що не можна було не припинитися бодай на хвилику та не скуштувати народних страв...

Дбанням про майбутнє кобзарської столиці було встановлене слово голови Срібницької райдержадміністрації Володимира Василюка. Що ж, хочеться тільки подякувати йому за справді державницький підхід до національної культури, у якій кобзарство має бути серцевиною. Не стоїть остоорно збереження унікального осередку фольклору й висте сточичне земляцтво — він діліло певні кошти на обласного культури, у якій кобзарство має бути серцевиною. Але цього явно мало, якщо ми хочемо зберегти в Україні український дух.

І САМА собою напрошується думка: якщо ми хочемо, щоб Сокиринці стали дійсно столицею кобзарства, щоб не заенадад палцовий архітектурний комплекс, ривніх якому мало на всій Лівобережній Україні, треба вирішувати питання статусу на державному рівні. Цього ж разу, на жаль, міністерство культури та туризму України повністю проігнорувало знакову подію, як обмінули його увагою республіканське телебачення й радіо. То чи можемо ми сподіватися на відповідні позитивні зрушення в недалекому майбутньому?

Оже, треба щось починати робити земляцькими силами, аби славетне ім'я Остава Вересаю не кануло в лету, щоб Сокиринці стали в один ряд із нашими ж Батуриним, Капачинкою, Тростянцем. Глибока культура починається не з галасливих ток-шоу та безлічі інших запозичених дурманів, а з поваги до самого себе. Тоді лише буде справжній Україна, а не декларативна, бо рокопачам бандур озвучена вся наша слава й трагічна історія.

Борис ІВАНЕНКО

СКАЖІМО, ті ж чарині Сокиринці. Звичайне село у південній частині Сівсрського краю. Але варто було історії зробити свій винок — і стало воно відомим у всьому світі. Спершу іменем Гната Галагана, якому віддані ці землі разом із земляками успішній завоюванню України Петро І після трагічної Полтавської битви. Далі — іменами його синів, котрим все життя довелось спокуювати родову винув перед українським народом добрими вчинками, завдяки яким Галагани й пам'ятаються. Згодом ця дивовижно красива земля діля світові українського Гомера — кобзаря Остава Вересаю. Була то справді легендарна людина, яка не боялася ні царя, ні пана, не поступилася волею найбагатішим обшачкам можних світу того, аби тільки поміняв мандрівне життя на потішання придворних. От і доводилося йому заробляти на хліб даюном бандурним та колючими думами а піснями на базарах та ярмарках, а то й у похідних рідних селах.

Нині Сокиринці називають столицею кобзарського мистецтва. Десь уже в часі загубилися героїчні пошуки групи чернігівських патріотів могли самого уславленого кобзаря, той же час унаочини величній і проєції за матеріалом пам'ятник Вересаю, створений зусиллями місцевого патріота України, поета й скульптора Миколи Харченка. Відійшли в небутті чимало тих, хто добровільно взявся нести хрест порятунку рідної культури, щоб зорок забуття не вкрив святу землю і не затемнив давню славу України...

ЗГАДУВАЛОСЯ це мені, коли наша земляцька делегація рано вранці вмонтувалася в комфортабельний автобус, наданий їй завжди легким на добрі справи Павлом Кривоносом, аби взяти участь у традиційному святі кобзарського мистецтва. Згадувалося й те, що ще перет Великою Вітчизняною незабутній Максим Рильський та інші письменники започаткували це торжество пам'яті людської. Тоді в Сокиринцях було густо кобзарів та лірників із усієї України, хоча ніхто з них не

тні, сколихнувся народ сокиринський. Так було дано черговий старт небуденному святі, яке годилося б нині, в умовах незалежності, підняти до національного статусу — адже кобзар-

маревом дитинства, як хвилювалося його двоюрідний брат Микола Тудель! Вони й виділялися серед інших своєю монотонною статуєю, розважливістю. Безперечно, в центрі україн-

Наші глімці

Чером краснабува

Шостого липня 1911 року, тобто 95 років тому, пішла з життя українська письменниця Олександра Білозерська-Куліш, відома в літературі як Ганна Барвінок та Нечуй-Вітер. Багато наших людей тільки тепер відкривають для себе цю талановиту майстриню слова, одну з найперших українських письменниць нової національної літератури, ученицю Тараса Шевченка.

ЗНАВЕЦЬ ЖІНОЧОЇ ПСИХОЛОГІЇ

НАРОДИЛАСЯ вона 23 квітня 1828 року на хуторі Мотронівка Борзнянського району у дрібнопоміщницькій родині. З малих років любила слухати матір, яка читала їй дитячі книжки, а старший брат Василь Білозерський (1825-1899), один з організаторів Кирило-Мефодіївського товариства, згодом редактор першого україномовного журналу "Основа" в Петербурзі, допоміг їй полюбити рідну літературу. Освіту дістала домашню та у приватних пансіонах. Саме Василь познайомив п'ятнадцятирічну Олександру (Леся) із Пантелеймоном Кулішем (1843).

Молодята покохалися. На їх весіллі (1847) старшим боярином був Тарас Шевченко. Коли поет підійшов до нареченої попротатися, Леся зняла з голови свою весільну вінку і віддала старшому боярину. То був вияв високої шани і поваги. Молоде подружжя виїхало до Варшави. Там Пантелеймона заарештували у справі Кирило-Мефодіївського товариства. Внаслідок великого психологічного потрясіння Олександра втратила ще ненароджену дитину і здатність мати дітей взагалі. Переживаючи сімейну трагедію, вона все ж поїхала за чоловіком у Санкт-Петербург, а потім на три роки до Тули. Від 1854 року вони мешкали у місті на Неві, подорожували по Європі. 1883 року оселилися в Мотронівці.

Перші свої твори опублікувала в альманаху "Хата", подальші — в журналах "Основа", "Київська старина", "Літературно-науковому віснику", в альманахах "Рада", "Перший вінок", "Наша доля". Ганну Барвінок цікавила тема родинно-побутових взаємин, тяжка доля сільських жінок. У творах "Хатне лихо", "Жіноче будівання" "Батькова помилка" відтворила родинний деспотизм, безрадність існування з чоловіком-п'янницею, драматизм насильницького шлюбу. Вона була тонким знавцем жіночої психології, а також селянських звичаїв, фольклору. Письменниця також створила привабливі постаті вольових жінок, зокрема в оповіданнях "Перемога", "Молодеча боротьба". Крім того, вона записала чимало народних пісень з вуст селян. На їх основі створила низку оповідань, драму "Материнська помста" (на жаль, не опублікована).

Ганна завжди перебувала поруч з чоловіком — і під час арешту як учасника Кирило-Мефодіївського товариства, і в роки заслання, і коли надовго забула Пантелеймона Куліша за неорідинарні і оригінальні думки і вчинки. Так жив письменник, як писав Юрій Шевельов, "у напівзніщеному, а потім недобудованому хуторі, в майже цілковитій ізоляції, підтримуваний і догляданий тільки дружиною, чия вірність і відданість тепер так згодилася".

Після смерті Пантелеймона Куліша (1897) він подальші роки вона присвятила клопотанням про його літературно-наукову спадщину та створення його музею. Останні роки прожила у злиднях. Від 1927 року твори Ганни Барвінок не видавалися в Україні. Тоталітарний режим замочував письменницю. І тільки 2002 року відбулася презентація книги "Ганна Барвінок", яку видали професор-фізик Василь Шендерівський і працівник Шевченківського музею Володимир Яцюк. До неї увійшли сімнадцять оповідань та низка спогадів. Більшість творів пер-

редуковані з упорядкованого Борисом Грінченком видання "Ганна Барвінок. Олександра Кулішева. (Оповідання з народних уст, К. 1902)". Заслуговують на увагу спогади письменниці про Тараса Шевченка, Пантелеймона Куліша, Миколу Костомарова, Марка Вовчка. З нових матеріалів надзвичайно цікаві листи до Ганни Барвінок побратима П.Куліша, вченого і винахідника Івана Пулюя (1845-1918). Представлений у збірці і каталог ювілейної виставки до 170-річчя від дня народження письменниці, маловідомі архівні матеріали до її біографії та фотодокументи, більшість з яких оприлюднені вперше.

Творчість Ганни Барвінок у свій час дістала схвальну оцінку діячів культури. Особито Пантелеймон Куліш говорив: "Хоть вона мені й родичка, а мушу Вам сказати, що наша культура й мліва література нічого такого не виявила". Літературознавець, письменник Сергій Сфрмов (1876-1939) порівнював її з Марком Вовчком, а письменник і мовознавець Борис Грінченко (1863-1910) відзначав її твори серед кращих зразків українського письменства. "Вона стала ланкою у безперервному ланцюгу нашого літературного розвитку і її не сором визнати і владарям дум літературної сучасності!" — так охарактеризував творчість Ганни Барвінок український і російський етнограф і фольклорист Павло Чубинський (1839-1884).

ПОМЕРЛА Олександра Михайлівна Білозерська-Куліш 6 липня 1911 року. Поховали її в гаю на околиці с.Оленівки біля свого чоловіка Пантелеймона Куліша і брата Василя Білозерського. На могилі надгробна плита з білого мармуру. 1969 року на честь трьох відомих діячів української культури вдячні земляки встановили гранітний обеліск. Його створив спадщина зберігається у Чернівецькому літературно-меморіальному музеї Михайла Коцюбинського та в інституті літератури Національної Академії наук України. До речі, завдяки старанням відомого громадського діяча, земляка письменниці Івана Плюща був створений Міжнародний фонд П.Куліша, який буквально вдихнув нове духовне життя в Мотронівку, меморіальний музей-садиба, скульптури та відтворені деталі старовинного хуторного побуту вразжють око численним екскурсантам.

Валентин САНДУЛ

Так склалося моє життя, що ось уже впродовж сімнадцяти років я працюю в далекому заполярному Надмі. Перед тим були пошуки власної дороги в житті, і тут мені допоміг приклад добрих людей.

Коли я став директором центру мистецтва, то відразу ж почав набирати в педагогічну команду чернівецьких. Тепер без них, як кажу, і вода не посвятиться. Фелікс Суздаков чудовий акордеоніст, його дружина Світлана завжди відділом естетичного виховання, Володимир Толчур керує духовим оркестром, Володимир Кармиш веде танцювальний колектив, вписалися в колектив Олександр Сиренко та Сергій Федюк. Леонід Максимівський викладає музику в школі, а його дружина Світлана, яку я свого часу навчав у Чернігові, нині мій заступник з виховної роботи.

НАРОДИВИШИСЬ у Чернігові, я мусив деякий час жити у свого дядька Григорія Михайловича, вчителя сільської школи в Любечському районі. Дідина теж вчителювала. Саме їх приклад спонукав мене обрати педагогічний шлях. Люблю возитися з дітьми ще з тих літ, коли після школи працював у Палаці піонерів обласного центру. Згодом було навчання в Ніжинському педагогічному, удосконалення музичних здібностей. Коли отримав диплом про вищу освіту, сватали мене в Гомерів викладати музику, але пераважно Григорій Іванович Байдій, який сказав: давай у Чернігів, будемо створювати ансамбль пісні й танцю. Так і повернувся я на рідні кресли.

Згодом тодішня художній керівник обласної філармонії Ліля Миколаївна Тевзадзе запросила мене на роботу в ансамбль "Десна", із якого, здавалось, доведеться пов'язати все життя. Були цікаві концертні мандри, робота над новими піснями, наш колектив тоді складався далеко за межами області. Але життя внесило свої корективи. Якраз виступали в Трускавці, коли мене покликали служити до армії. Щирими піснями провів мене колектив і незабаром поїхавши армійські будні. І там не були зайвими мої музичні надбання — полковий клуб, духовий оркестр, довелось і пісні писати. Час пролетів досить швидко. І ось дембель, дорога до мами з сестрицю Наташкою. Знову філармонія, призначення керівником ансамблю бандуристів "Десна". Ледве освоївшись у колективі, подався на три з половиною місяці на гастролі до Казахстану. То були незабутні мандри, зустрічі з українцями, яких там не одна сотня тисяч.

Але час від часу все-таки вабила до себе школа, дітки. Так одного разу я й наважився порвати з філармонією. Працював у 27 та 29 школах, викладав, створив дитячий хор, який став навіть переможцем республіканського конкурсу. Мене теж не оминули всілякі відзнаки, серед яких було й звання відмінника народної освіти. Та влітку 1988 року стався різкий поворот у моїй долі. Оздоровлювали ми чернівецьких дітей у Криму. А непо-

далік відпочивали учні із Запляр'я. І от одного разу російські педагоги підступили до мене з пропозицією: давай до нас на роботу, у нас у Надмі рай земний, хто приїхав до тієї землі, нізащо не покине, там і українців безліч. А що не зробиш у молодості, коли хочеться світа побільше побачити. І під кінець літа уже я був там. Зустріли мене дуже гарно. Дали кімнату в квартирі, почукали школу. Місто справді чудове, впорядковане, сучасне, люди здебільшого молоді, енергійні. А яка природа доволла, яка риба в річці, скільки грибів та ягід у лісах! Словом, азаяся я за роботу. А через шістьнадцять днів прилетіла й дружина Наташка, теж педагог. Отак і стали ми заполярниками.

Взагалі в тому далекому краю нашого українського народу чимало. Наш народ роботящий, а там же нафта й газ, там неподалік селище Медаже, то в ньому дев'яносто відсотків мешканців наш земляки. Позаводили теплиці, землю обробляють, картопліна чи капуста на якесь заводи є. А які пісні українські звучать під тим небом, які танці запалі! Словом, незважаючи на тисячі кілометрів, ми почувалися там не чужими, до нас горнули інші люди різних національностей.

ЩОПРАВДА, до розпаду Союзу було набагато легше з різними періодичними виданнями. Коли я працював у школі з музичним уклоном, то передплачував 26 українських видань. Та й артисти українські навідувалися частенько. А тепер хіба що Йосип Кобзарин прилетить із концертом та поспіває нам українські пісні. Добре, що хоч програми Інтернет через супутники дінямоси. Та вкраще Інтернет — щосуботи заїсаю за комп'ютер і уважно переглядаю українські матеріали.

Свє уже кілька років побутує серед нас думка — створити своє земляцтво. Пригадує, як усіх нас сколихнуло звернення тодішнього Генерального консула України в Тюмені Павла Мисичка. Ми зібралися в клубі й буквально вчтувалися в кожне слово. На жаль, той патріотичний запал чомусь пропав, хоча й сьогодні десь піснотні чернівецькі мрійот про своє обідняне об'єднання. Що ж, це у нас попереду, можливо, ми станемо заполярним осередком столичного Чернівецького земляцтва і тоді будемо зустрічатися частіше. Адже всіх нас об'єднує любов до рідного краю, до його мови й пісні.

До речі, нещодавно українці знову зібралися повним складом клубу "Джерело" в центрі національних культур, яким керує Ольга Антипина. Звучали ліричні пісні, які ніби повертали земляків у минуле, на землю батьків, яка завжди живе в душі.

Без цього я не місло собі життя. Цим чуттям живе й моя родина. Син Леонід, як кажу, уже виїхав в значні люди. Закінчив Тюменський університет і став економістом. Нині працює провідним інженером цінотворення ВАТ "Арктикфортгазбуд" та навчається на юридичному факультеті університету. А ще не так давно надимками обрали його депутатом міськради. Так що наші ростуть і там.

А ще нашою радістю став і внук Данилюк, який розминає три роки. Як би там не склалося подальше життя, я вірю, що збережу любов до рідного प्रदेशнянського краю, як і мої друзі-земляки з далекого Надміа.

Михайло КОСТЮК

БЕРЕТИННЯ

СІВЕРСЬКОГО
КРАЮ

Та й особисте життя почало складатися добре. Вийшла заміж, народила синів Віктора й Леоніда. Але стався сімейний розрив, і лише в 1934 році вона зустріла долю на все життя — вчителя Захара Онуфрійовича. Отак і пішли в життя одне за одним донька Майя та сини Володимир, Анатолій, Владислав, Олександр.

ПЕРЕД війною оселилися вони ближче до Києва — в невеликому селі Церковичі на Коделеччині. Що то за життя було, можна тільки здогадуватися. Школа школою, але ж і якесь нехитре господарство треба вести, сільському вчителю й тоді не було часу по театрах розгулювати — тут аби город обробити та курдюко нагодувати, бо он скільки малих ротів їсти просить. Виручало те, що жили вони дружно, віршиччю в шасдине майбутнє, незважаючи на повсюдне рокотання "чорних воронки", які нещадно викошували народ.

Та ось нова війна. Захара Онуфрійовича забрали на фронт, вона ж залишилася з курдюком дітей у сідлі. Повна невідомість, чорне майбутнє — бо чоловіка знали як активіста, отже, в окупації його родичи не світили нічого хорошего. І от якось чудом він виривався додому з Києва і скомадував: збирається в тил. Довів до Ніжина, ліби домовився з кимось, що посадить їх на поїзд, а сам подався воювати. А тут німецькі бомбардувальники шугають у небі, люди нажахані, до них нікому діла нема.

Підступилися Раїса В'ячеславівна до якогось офіцера і, мабуть, знайшла такі слова, які зворушили його душу. Наказав воюючий шоферові відвезти сімейство подалі від бомбленого Ніжина. Той довправив їх до якогось села, висадив біля високого старого дерева (його й досі пам'ятає Раїса В'ячеславівна), розвів руками: треба повертатися в частину. Стоять вони край села — мати й діти, старшому десять, найменшому півтора роки. А ще з ними дві чоловікові сестри. Що робити? Пішли в село до сільради. Голова привів їх на ферму, наказав сторожу дістати сім'ї коней та вола, а той тільки зітхав: все забрали, люди добрі. Та все ж десь дстав довод кляч, витягнув старого вола. І рушила Раїса В'ячеславівна в далеку незвідану дорогу. Майже тридцять літ продовжувалася та подорож:

менші діти на возі, старші, щоб коні не перентомилися, піхтурюю. А їсти чи пити нема чого, хоч лікті гравні. Отак і добилися до Старого Осколу, де адалось сісти на поїзд, який і доправив їх аж за Волгу в Саратовську область. А через деякий час чималий турт біженців уже оселився в селі Розове.

Біда національних розбіжностей не знає. Тим більше, що серед розовчан було теж стільки вдів та невістих матерів, тож і адала їх сльоза співчуття та чорна шоденна робота задля перемоги. Раїса В'ячеславівна спершу забула про свій вчительський фах — від темна до темна працювала в колгоспі то свинаркою, то в полі. А вже коли вчительство чоловічої статі загризло на фронт, тоді й згадали про неї. Так і довелось українці побувати і в ролі вчительки, і завуча, насамкінець і директором попрацювати. Мала ж такий заводний характер, що гуртував людей, змушував їх забувати про власні біди. Та й вона з дитинства чекала звистки від чоловіка не один місяць, аж доки десь уже в сорок другому прийшов від нього перший лист. Що то за радість була тоді в хаті!

...З евакуації вони повернулися до Києва, де Захар Онуфрійович служив у будівельному батальйоні, столицю підводив з руїн, Хрещатик вивільняв від битих цегли та обгорілих дерев'яних рекриттів. А вона з великою радістю шшла працювати до сорок першої школи на Батнєвій горі, якій і віддала ще двадцять років, аж до виходу на заслужений відпочинок. За успішну педагогічну роботу має Раїса В'ячеславівна орден Трудового Червоного прапора та "Знак пошани", за материнський подвиг — відповідні нагороди. Словом, життя її не проминуло в тепличних умовах, не така в неї натура, щоб ледацювати.

Чотири тисячі учнів випустила вона у великий світ. Це ж ціла добріша дивізія юнаків і дівчат, які стали часткою українського народу. А що можна сказати про великий розлогий рід її Сина Анатолій був відомим геологом, Віктор і Леонід все життя трудилися на скромних робітничих посадах. На жаль, вони вже відійшли з життя. Володимир — знаний конструктор авіазаводу ім. Антонова, лауреат Державної премії України, Владислав — викладач оптико-механічного технікуму. Олександр — інженер, налагоджувач автоматичних ліній друківних заводів. А ще ж аля неї завжди юряться дев'ятеро онуків та сімнадцять правнуків.

А ще Раїса В'ячеславівна любить земляцьке товариство. Як згадує Микола Борц, якому вона вважала стала родичкою, коли син Юрій одружився на її внучці Тетянці та й забрався аж до Штатів, подарувавши П'ятиницькій трьох правнуків, вона часто хвалиться, що має земляцьке посвідчення під номером триста вістдесят чотири. А самому мені буквально пощастило очолити Сосницьке відділення нашого об'єднання, де серед найбавніших є саме столітня березина Сіверського краю. Ще недавно вона регулярно навідувалася на наше засідання, і коли хтось із земляків пробував прислухатися її автомобілем, вона тільки відшкунувалася: мені, мовляв, зручніше на метро, хіба що до станції поведіть.

Словом, нам просто невезло мати у своїх дружних лавах таку унікальну людину, над якою не піддавався час.

Життя же довго і красиво, дорога наша березине Раїсо В'ячеславівно!

Олексій ОРЕХОВИЧ,
керівник Сосницького відділення земляцтва

Шак ми живемо

Про наболіле

В офісі Чернівецького земляцтва відбулися чергові збори Рікницького осередку. Його голова Володимир Коваленко відкрив їх та доповів про хід виконання запланованих заходів. У зборах, окрім членів земляцтва, брав участь новообраний голова Рікницького районної ради Юрій Демешко. Він проінформував присутніх про стан соціально-економічних та політичних справ у районі.

Заступник голови осередку Діна Марушенко доповіла про заходи, які плануються провести з нагоди 100-річчя середньої школи в Нових Ярло-вичах. Зібрання розглянуло питання про участь делегації Рікницького осередку на чолі із Віктором Гурійським у заходах, присвячених 300-річчю Добрянки. Алла Гуртова проінформувала учасників зборів про проведення зустрічі земляків, вихідців із Любеча. Вона акцентувала увагу присутніх на тому, що 23 липня буде організовано поїздку до Любеча для участі у відзначенні днів святого Антонія.

Не забули річницю загибелі і про те, що у осередку ведеться активна допомога випускникам школи Рікницького району для вступу до столичних вузів. Так, Анатолій Буленок допомагає у вступі випускниці Катерині Юрченко, Олександр Литвин — Світлані Томілко, Арнольду Гринченко — Світлані Матвієнко. Микола Зубок проінформував присутніх про підготовку для учнів 3 класів підручника про Рікницький край. Окрім цих заходів, учасники зборів підняли питання щодо активної фінансової допомоги для виголошення іконостасу Рікницької церкви.

На закінченні зборів земляки обмінялися думками та пропозиціями.

Леонід КОВАЛЕНКО

Ветеранська зустріч

Відбулася зустріч учасників бойових дій Великої Вітчизняної війни, приурочена 65-річчю початку війни. Відкрив її голова осередку ветеранів Микола Кутченко. Він зазначив, що та війна була великою трагедією не тільки для української нації, а і всього людства. Вона забрала життя 27 млн. радянських людей, із яких 8 млн. українців. Основна роль у розгромі фашистів випала на долю Червоної армії. Вона звільнила від фашистських окупантів не тільки Радянський Союз, а і 12 європейських держав.

Ветерани привітали представників керівництва Чернівецького земляцтва Микола Борц, Володимир Пушкарів, Борис Іванченко. На зустрічі із спогадами виступили Володимир Скворик, Іван Корбач, Володимир Шишков, Іван Макаренко та інші. Вони акцентували свою увагу на тому, як зустріли початок війни.

На закінченні зустрічі учасники згадали бойові неспі військових років та віддали шану воїнам, загиблим у боях. Було відзначено, що серед всіх 62 воїнів-ветеранів Чернівецького земляцтва 12 пройшли світову війну з боями з першого до останнього дня. Присвоєно, що в районних центрах рідного Чернівецького краю було обласгороджено моглиди воїнів, які загинули в боях (Срібнянський, Новоград-Сіверський, Рікницький, Борзнянський райони). Учасники зборів запропонували проводити активну воєнно-патріотичну роботу серед молоді.

Леонід КОВАЛЕНКО

Міжнародне свято молоді

У селі Сеньківка Городнянського району з нагоди всевітнього Дня молоді для молодіжної акції України, Білорусії та Придністров'я було проведено Міжнародний молодіжний фестиваль "Дружба — 2006". На запрошення Управління у справах молоді та спорту Чернівецької обласдержадміністрації та підтримки голови Чернівецького земляцтва Віктора Ткаченка це дійство мали можливість відвідати і представники нашого молодіжного об'єднання, яке представляли Олександр Біччов, Михайло Татарчук, Юлія Васленко та інші.

Учасникам дійства було представлено концерт творчих молодіжних колективів держав-учасниць, конкурс — бінакція, "Слов'янка пара року", молодих виконавців "Пісні юності наших батьків", демонстрацію моделей боді-арт, гумористу, різноманітні спортивні змагання тощо. Олександр Біччова обрали до оргкомітету. Він, як один із членів журі від України, був присутній на всіх офіційних зборах.

Закінчився фестиваль вільдом усіх молодіжних делегацій до монументу Дружби для участі в урочистому святкуванні Дня молоді. Окрім цього, біля монументу проходила виставка товарів промислово-харчової продукції держав-учасниць свята. Її відвідали керівництво трьох сусідніх областей України, Білорусії та Росії. Рідний край представляли чернівецький губернатор Микола Лаврик, начальник та заступник начальника Управління у справах молоді та спорту Чернівецької обласдержадміністрації Микола Лазаренко і Борис Атрошенко.

Наш кор.

Ділове засідання

В конференц-залі Української зернової асоціації відбулося чергове засідання бізнес-центру Чернівецького земляцтва. Присутні розглянули кілька питань. Перше було присвячене комерційній пропозиції туристичної фірми "Трибул-Тур". Вона запропонувала всім членам Чернівецького земляцтва скористатися її путівками зі скидками на різноманітні види відпочинку за доступними цінами. Окрім цього, було прийнято рішення про співпрацю між бізнес-центром та фірмою щодо налагодження та організації зеленого туризму по всій Чернівецьщині. Другим був розгляд роботи кредитної спілки "Отчий поріг" за перше півріччя. По цьому питанню доповів керівник бізнес-центру Віктор Носач, зазначивши, що членами спілки є 97 чоловік, але при цьому немає представників семи районних центрів рідного краю. Активні спілки склали 405 тис. грн.

Окрім цих питань, на зборах зіткнулася голова Міжнародного благодійного фонду "Віртус" Тетяна Ревякіна. Вона акцентувала увагу присутніх на тому, що фондом надано благодійну та гуманітарну допомогу всім районам Чернівецької області на суму більш як півмільйона гривень. Насамкінець присутні намітали план на II півріччя.

Леонід КОВАЛЕНКО

ШУКАТИ ЛЮДИНУ

ВИПОВНИЛОСЯ три роки відтоді, як газета територіальної громади міста Прилук "Град Прилук" стала учасником соціального проекту "Жди мене", взявши на себе відповідальну місію єдиного представника у Чернігівській області. За цей час силами регіонального координатора проекту Тетяни Степаненко та при допомозі всієї редакції розшукуано 52 людини.

Вже три роки редакція отримує списки людей, яких розшукують у Чернігівській області. Ці списки обробляються і друкуються на сторінках газети "Град Прилук", а також відправляються у ті райони, де редакції місцевих газет виявили бажання допомагати у цій благородній справі. Не на самарі Куликівка, Гордіна, Срібне, Бобринця, Короп, Ічня.

До редакції телефонують читачі, які знають чи аналі розшукуваних, навчає їх ними, працювали або проживали по сусідству.

По допомозі у розшуку рідних, близьких та друзів до редакції вже звернулося більше 500

мешканців Прилук і сусідніх районів. Усе це свідчить про актуальність проекту, його популярність серед населення, про значимість цієї справи, яку проводить газета.

Своїми силами редакція теж намагається розшукувати людей. Координатор телефонує у сільські ради, довідковий бюро, надає запити у паспортні столи, в органи овіки та підшування. Всі ці послуги для населення газета надає безкоштовно, беручи на себе всі витрати.

32 чоловіки знайдено. Це такі різні долі і різні історії. Дорослі діти шукають своїх батьків, з якими ніколи не бачилися, родичі шукають рідних, з якими перервалися відносини, жінки похилого віку шукають тих, кого любили у молодості, розшуковують ті, хто пропав ще у часи Великої Вітчизняної війни, чоловіки розшуковують своїх товаришів по службі. Багато пошуку нов'язано з вихованнями дитини, а їх у Прилуках два. І такі пошуки найважчі, бо коли дитина усвоє-

на, татинця цього не дає змоги про цюсь довідатися.

Минулого року при допомозі Куликівської районної газети було знайдено Едуарда Сафдіна, який зурубив з'являю з матір'ю і не спілкувався з нею майже 10 років. Їх зустріч було показано в одному з випусків передатч "Жди мене". Ведучий Ігор Кваша показав глядачам газету "Град Прилук" і сказав, що завдяки таким хорошим людям, які є у Чернігівській області, мати змогла через багато років обійняти рідного сина, який був дуже зворушений і радий від того.

Газета "Град Прилук" отримала від керівників проекту "Жди мене" подяку за співпрацю і добровільну допомогу.

Всі працівники редакції газети "Град Прилук" впевнені, що участь у соціальному проекті "Жди мене" слугуватиме ідеалом добра, любові та милосердя, а також вдячності всім, хто допомагає їм, за розуміння, підтримку та допомогу.

Наш кор.

Добре відомий маленьким і дорослим чернігівцям обласний театр ляльок ім. Олександра Довженка сягнув свого ювілею.

НА РАДІСТЬ ДІТЯМ

ТРИДЦЯТЬ років тому алітку 1976 року з місцевій газеті з'явилося оголошення про набір акторів до нового театру. Запрошувалися юнаки та дівчата, які мають до цього здібність. А вже 26 листопада колектив відкрив свій перший сезон на сцені обласної філармонії виставою "Срібне копитце".

Театр виріс не на голому місці. Адже вже у 18 столітті дуже популярними серед народу були вертепні вистави, а наприкінці 19 століття Чернігів здобув славу "петрущенної столиці", збираючи на знамениті ярмарки безліч розважальників. Цікавий і той факт, що у 20-х роках минулого століття у місті працював театр маріонеток під орудою актора і драматурга Віктора Швембергера. 20 лютого

сорок будуть тіти вистави. Та колектив театру спростував прогнози мовлів і вже за кілька місяців гостинно відчинив двері перед глядачами та ще й влаштував справжнє театральне свято — фестиваль "Лялькові рандеву в Чернігові". З того часу це стало доброю традицією. Гостями "рандеву" були лялькові театри з Києва, Дніпропетровська, Ужгорода, Херсона, Тернополя та інших міст України.

— Фестиваль став чудовою можливістю для чернігівської малечі побачити вистави багатьох лялькових театрів, — говорить директор театру Ігор Маджуга. — Майже всі витрати на його організацію і проведення театр бере на себе. Це нелегко. Було б добре, якби фестиваль підтримали і місцева влада, і меценати. Тоді б ми мали мож-

І ПОВЕРНУЛИСЯ З ПЕРЕМОГОЮ

ВОКАЛЬНО-ХОРЕОГРАФІЧНИЙ ансамбль "Калинонька", що працює на базі Ніжниської дитячої музичної школи, нещодавно повернувся з триумфальної поїздки до Естонії. Туди "Калиноньку", очолювану її незмінним керівником, Заслуженим артистом України балетмейстером-постановником Валерієм Кирилюком, на свято Слов'янської культури в місто Сілдламе запросило місцеве українське земляцтво "Водограй".

Наші юні земляки (середній вік учасників ансамблю — 17 років) своїм мистецтвом так пограли історично незрушених і скупих на емоції естонців, що ті не просто похитували головами в такт мелодіям, але й постукували об підлогу ногами, імітуючи так наш увеселений гоґам, імітуючи так наш талант наших земляків, пак. А потім, вражені талантом наших земляків, адже всі співачки і танцюристки ансамблю, крім усього грають на різних класичних і струнних музичних інструментах, жителі цієї невеличкої держави, розташованої на кількох островах, нащадки легендар-

Калинонька

ного богатиря Калевипера разом з Асоціацією українських організації в Естонії запросили юних артистів на Міжнародний фестиваль дитячої та юнацької творчості "Квіти України-2006", де наших земляків нагороджували аллодисментами, призами і грамотами.

Та "Калинонька" до перемоги, як і до слави, не анікає.

За ще зовсім короткий його вихованці встигли побувати на різних обласних і міжнародних конкурсах та фестивалях, з яких поверталися переможцями і призерами.

І цього разу юні таланти повернулися до рідного Ніжнина переможцями, достойно представляючи і рідне місто, і Українську державу на святі слов'янської культури.

Наш кор.

1921 року цей театр отримав статус першого професійного колективу в Україні.

Отож, для створення театру було своє історичне підґрунтя, а ще був ентузіазм людей, захоплених у давнє мистецтво. Серед них треба назвати пердусім Василя Івановича Ващука, першого режисера молодого театру. Серед тих, хто відгукнувся на газетне оголошення, були вчорашні десятикласники Ганна Якушева, Олена Марченко, Ніна Засько, випускниці Ленінградського інституту культури Ольга Рудько, демобілізований солдат Віталій Гольцов. Спеціальну освіту мали лише Тетяна Гордіна та Олена Ващука.

Не одне покоління маленьких чернігівців виховувалося на виставах театру, що поєднали в собі і світлу дитячу казку, і мудру дорослу притчу. І не лише чернігівці — добре знають театр ляльок глядачі майже в усіх містечках і селах області. Аплодували нашим акторам і в Грузії, Німеччині, Польщі, Росії. Першими з чернігівських театрів лялькарі відкрили вікно в Європу, представили у 1992 році на Міжнародному фестивалі в Відні виставу "Принцеса, що стрибав" за п'єсою Л.Дворського.

У жовтні 1996 року нарешті збулася мрія лялькарів — вони отримали власний дім. Тоді мало хто вірив, що у непристосованому приміщенні колишнього кінотеатру

можливістю для зарубіжні колективи.

— Але головним критерієм оцінки роботи театру є вистави, — так вважає художній керівник театру Заслужений артист України Віталій Гольцов. — Ми повинні відроджувати найкращі традиції української народної творчості. Кумирами нашої малечі мають бути не персонажі іноземних мультфільмів, а відважні лицарі добра з наших казок: Івасик-Телесик, Котигорошко, Кирило Кожум'яка, і репертуарна афіша нашого театру з кожним роком поповнюється виставами, створеними за мотивами українських казок — це "Вовчачко з казкової торби" В.Литвина, "Котик, Півник та Лисичка" О.Олеса, "Рухавичка" Н.Бучми. Незабаром глядачі зустрінуться з виставою Котигорошка у новій виставі театру. А це хотілося б, щоб у Чернігові театр ляльок мав такий казковий притулок, як у Києві. Наша чудова чернігівська малечна на це заслуговує.

Валентина ПІДУБНА

ГОЛОС РІДНОЇ ЗЕМЛІ

(Продовження)

МИКОЛА БЕРЕЗНЕНКО

Березненко Микола Петрович
Заслугує доброї шанни,
Його знають ічнянські діброви,
Історичні славетні Ольшани.

Дорогий наш апостол науки,
Золота і поважна людина.
Це про Вас линуть слів перезвуків
І вклоняється Вам Україна.

Бо про Вас можна видати повість,
Як про доктора Божого дару.
Ви вплили у легку промисловість
Ті знання, що солодші нектару.

Як знавець технологій льонарства,
Ви студентів вели на вершини,
Ви — і гордість, і слава земляцтва,
І зразок чарівної людини.

ІВАН САЛІЙ

Іване Миколайовичу, любий,
Земляче рідний, славний наш Салію!
Ми знаєм Вас і любимо до згуби,
І шлем уклін Вам у розлеті мрій.

Постали нам Ви в образі державця,
У Вас життя ключем в столиці б'є,
Бо вийшли Ви з ічнянського Іржавця,
Де і музей Ревуцького ще є.

Та він волос, щоб не загубили
Цю горду велич, знану на весь світ.
Якби ж зуміли і якби зробили
Вишневим справжній наш музейний цвіт,

Бо в тім Іржавці юні Ваші коні
Ще й досі скачуть в неповторнім сні,
І тепле сонце в золотій іконі
На Вас чекає в рідній стороні.

Щоб увійшли, як лицар меценатства,
Ви в іпостасі справді немалій,
В ядро потужне нашого земляцтва,
Як неповторний патріот Салію.

ВІТАЛІЙ ПАБАТ

Віталій Олексійович, в цю мить
Палкий привіт Вам дзвонами дзвенить,
Як академіку сільського господарства,
Маєстро жнив, сівби і плугатарства.

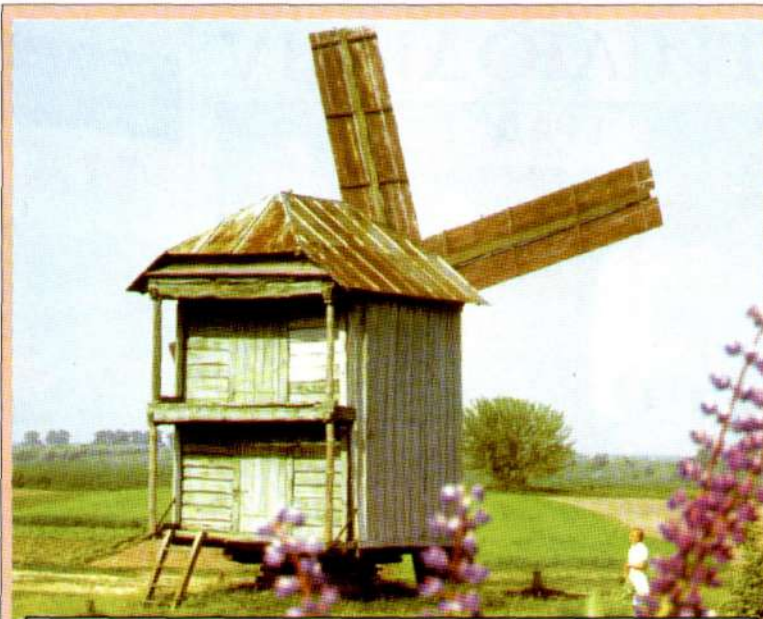
У Вас, як зам. міністра, безліч справ,
Щоб агропром на ноги твердо став.
Тож нідерландські комплекси свинячі
Всім дасте, а нас й немає наче.

Та не цурайтесь батьківських доріг,
Адже в Ічнянському районі —
Ваш поріг
І та стежина, що Вас вивела у люди,
Тож хай цей край хвилює Ваші груди.

Щоб іchnю Ви ні в чім не підвели
І нам свинячі комплекси дали,
Бо українські ласощі — це сало,
Щоб разом із ковбасками шкварчало.

Тоді за щедру послугу таку
Ми дуже вдячні будем земляку.
Що не обходив нас він стороною,
А ми Вас почастуєм свіжиною.

(Закінчення буде).

ЙОГО СЛОВО ЖИВЕ

Ось уже рік у офісі Чернігівського земляцтва не чується тиха, ніби оберезна хода Андрія Бабича. Як правило, він з'являється із своїх Броварів чи то з новими ідеями, чи то з щойно написаними художніми та краснавчими матеріалами. Колишній учитель, директор школи, учасник Великої Вітчизняної війни, Андрій Іванович до останніх днів своїх вірно служив рідному слову. Гадасмо, що знайдуться добрі люди, які зможуть оприлюднити все ним створене окремою книжкою. А поки що до уваги читачів коротенька дотепна гумореска — як підтвердження того, що слово нашого земляка продовжує жити.

ДОНЖУАН (НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ)

Ця історія сталася в нашому селі досить давно, та й досі згадують її як смішну та повчальну. Іван Кадико, голова сільради, спокосив не одну молодлицю. Ішли в хід облесливі слова, і домагання, і нестримність, і керівний склад характеру. Та не заплатила вчасно податок, ту піймав, коли гнала в кущах горілку, а іншу — її корова в пастовні заскочила в колгоспні посіви. А в той час це грозило тюрмою. Ось так і мусили жінки "співеробітничати" з головою сільради, щоб не згод адалася чоловік. Спокосив якість молодую жінку, що вкрала в колгоспні клунок буряків і примусив її ходити до нього в кабінет на "прийм" через день. Але йому було цього мало. Він вирішив покорити і її дочку. Норовиста була Віра. Вона підвела великий шум. Почули люди, що були біля кабінету. Чутки розійшлися по всьому селу і дійшли до району. - Івана будуть судити! — говорили люди. - Але ж Іван — комуніст! Хіба будуть судити комуністи комуніста? — говорили інші. Прави були останні. Тоді районне керівництво на бюро райкому вирішило "донжуана" перевести на іншу роботу. Його поставили завідувачем ферми. Та й тут Іван не вгамувався. Він знаходив причину придиратися до кожної дорочки, яка йому подобалася. Одну застав — вкрала відро дерти, інша — несла три літри молока чи в'язку сніа. А тоді за таке давали й два роки тюрми. Тож і мусили бідолешні жінки коритися Івану, аби тихо-тихо... Так він покорив більшість тих, хто йому подобався. Якось погпалася і Марія, на яку він давно оком накинув. Молоденька, красива, гарно співала, танцює та ще й приказує. Він до неї, а вона й слухати не хоче. - Здам тебе під суд. Відсидиш два роки. Тоді й покажеш! Викликає він її до кімнати тваринника. Зайшла, двері цокнули, а вийти не можна, бо так був пристроєний замок. Він до неї. Вона хотіла вийти, а не можна. - Ти чого пручаєшся? В тюрму хочеш? Ба-чиш, молодичко, що виходу немає, бо вже й плавки обрвав... - Добре! — погодилася вона. — Чого це ми

будемо вдень та ще й в кімнаті тваринника? Давай краще увечері на лузі під колією сніа. Я чоловіка до матері пошлю, попорасю і прийду десь об 11 годині вечора, — прошепотіла вона, бо в сусідній кімнаті гомоніли люди, що прийшли до ферми. - От і розумниця, а скільки морочила мені голову, — зрадів Іван, притиснув до себе й поцілував. Мучився він цілий день. Лець дочекався смерку. А коли на небо висипали зорі, побіг, мов парубок, на побачення. Весь луг покрит густий туман після денної спеки. Ось і маячав коліця сніа. Біля однієї з них побачив силует жінки. - Це вона, жадана, нарешті дочекався — подумав він. Він обхопив жіночку і повалив на сніо, цілує і радісно промовляє: - Голубочко моя, навіщо так довго мучити? Я тебе здаля почув по запаху твоїх улюблених парфумів. Він почав жадбно пестити її плечі, цілувати її коси. Голова ламсрочилася від розпаллого жіночого тіла і п'яних пахощів сніа. Раптом жіночий голос повернув його до тями: - Годі тобі, Іване! Краще ходімо додому чи тобі ліжка немає? Його наче струмом пройняло. - Це ж моя Ульяна! — ніби його хто вдарив каменем по голові. Сколився, підтягаючи штани, і дременув невідомо куди. Знахобливий жєнчєк не з'являвся додому кілька днів. Ніяк не міг збагнути, як же могло так статися! А сталося ось що. Коли Марія побачила і зрозуміла, що від зафермою їй не відчепитися, не бажаючи зрадити своєму коханому Петру, вирішила все розповісти Івановій Ульяні. Розповіла про всі історії домовленості. Вона дала Ульяні свій одяг, хустинку, навіть своїми парфумами напхатила. Цей випадок поширився по всіх навколишніх селах, дійшов і до райкому. Ось тоді райкомівці вирішили зняти його з посади зафермою і обрали секретарем парторганізації. Ось так жінки провчили знахобливого жениха. Андрій БАБИЧ

Вибірники Петаса

Володимирі Лещенку - моему славному землякові-гурбинчанину в полудень віку

Моя село в долині Лисогору,
Наш милій серцю, наш дитинний світ
В цю злат-осінню жовтої пори
Тобі, наш друже, шле палкий привіт.

Воно, Володо, всіх нас пам'ятас,
Як вибавив ми у парубки
І щиро по-селянськи поважас
Всіх Лещенків — з Села — Заріки.

Дідусь — Петро Мусійович Бабуся.
Він голова. Вона, як всі жінки,
В одиому достеменно поручис:
Вош були мов совість — Заріки.

А батько — мама?! Доля вколівня,
Обпаденого полум'ям війни.
Селянське учительське сумління —
З батьківських книг аж світяться вони.

З якого роду вишивачи, наш брате,
Красивого, що створив себе?
Що можна ще суттєво додати
В твоє досє в архівах КДБ?

Чи КПІ, чи "Арсенал" вивоєник,
Чи допоміг, як кажуть, дух святій,
Що ти, крім того, що і підполковник,
І в бізнесі азучуй та крутий.

Твій новий хід — це кріохірургія,
Не просто хобі — ремєло святе.
В нім скільки, друже, людської надії
Й людської явки за все оте.

Та, мабуть, суть твого земного злету,
Твоє — своє, як кажуть, ульотра-сі,
Що маси мудрі в голові кебету
Й розмах душі, повернутий до всіх.

Сьогодні ти на піддорозі віку,
Попереду — всі радості життя.
Дай, Боже, свіжих сил тобі без ліку,
Любові й щастя в свіtle майбуття.

Загнуздав Петаса Борис ІВАНЕНКО

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор Віктор ТКАЧЕНКО
Голоший редактор Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство "Чернігівське земляцтво" в м.Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594
Адреса редакції: 01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1, тел/факс 246-74-31.

Редакційна рада: В.В.Ткаченко, В.І.Андєсенко, Л.Н.Горlach (Коваленко), Б.В.Іваненко, П.І.Медвідь, О. Г. Олійник, В.Є.Устименко.
За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій. Газета розповсюджується серед земляків безкоштовно.

Передрук тільки за відомого видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Літературний редактор Леонід Коваленко.
Комп'ютерний набір Оксана Степаненко.
Верстка, дизайн Галини ЧУЙКО.
Надруковано та завершено на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у ВАТ "Видавництво "Київська правда" (вул. Маршала Грєчка, 13).
Тираж 2000. Зам. 2605